

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้มุ่งศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบวรรณคดีวีรบุรุษไทยและลาว คือเรื่อง
 ลิลิตตะเลงพ่ายของไทยและเรื่องทำวุ่งหรือเจืองของลาว ซึ่งมีลักษณะเป็นมหากาพย์ที่มีชื่อเสียง
 ของทั้ง 2 ประเทศ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความเป็นวีรบุรุษ และวีรกรรมของกษัตริย์ใน
 วรรณคดีวีรบุรุษไทยและลาว และ เพื่อศึกษาลักษณะร่วมและลักษณะต่างของวรรณคดีวีรบุรุษไทย
 และลาวในประเด็นของความเป็นวีรบุรุษและวีรกรรมพบว่า วรรณคดีทั้งสองเรื่องเป็นวรรณคดี
 ร้อยกรอง เรื่องลิลิตตะเลงพ่ายของไทยแต่งเป็นลิลิต คือการแต่งโคลงปนกับร่าย ใช้คำน้อยแต่
 เข้มคม ใช้ศัพท์สูงมีความสง่างามและยิ่งใหญ่ ส่วนเรื่องทำวุ่งหรือเจืองของลาวแต่งเป็นโคลงใช้คำ
 โบราณสั้น ๆ เรียบง่ายแต่แฝงไว้ด้วยความขลัง เข้มคมและยิ่งใหญ่ มีคุณค่าด้านประพันธศาสตร์
 อักษรศาสตร์ มีความยาวมหาศาล มีความยากในการทำความเข้าใจโดยเฉพาะคำศัพท์โบราณ
 มีกวีโวหารที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นเลิศ ด้านวรรณศิลป์ โดยได้กล่าวถึง ความกล้าหาญของ
 วีรบุรุษซึ่งเป็นกษัตริย์ในลักษณะการยกย่อง สดุดี สรรเสริญวีรบุรุษและวีรกรรมเช่นเดียวกัน เป็น
 การนำเสนอประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์ ผ่านสุนทรียภาพทางภาษา และอารมณ์ในลักษณะของ
 มหากาพย์ มีความยิ่งใหญ่ทั้งด้านเนื้อหา ฉันทลักษณ์ และศิลปะการประพันธ์ ความเป็นวีรบุรุษ
 ของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช จากเรื่องลิลิตตะเลงพ่ายและความเป็นวีรบุรุษของทำวุ่งหรือเจือง
 จากเรื่องทำวุ่งหรือเจือง มีลักษณะความเป็นวีรบุรุษคือ มีความสามารถในการรบ มีความกล้า
 หาญเด็ดเดี่ยว มีบุญญาธิการ มีภาวะผู้นำที่ดี มีหลักปฏิบัติจารีตประเพณี เป็นที่เคารพรักและมี
 ความมั่นคงในความรัก วีรกรรมที่ปรากฏมากที่สุดก็คือ การสงครามและวีรกรรมที่เด่นที่สุดก็คือการ
 กระทำยุทธหัตถีหรือการชนช้าง ส่วนลักษณะร่วมและลักษณะต่างของความเป็นวีรบุรุษและ
 วีรกรรมพบว่ามีลักษณะร่วมในเรื่องของการมีความสามารถในการรบ มีความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว
 มีบุญญาธิการ มีกำเนิดสูงส่ง มีสิ่งของคู่บุญบารมี มีภาวะผู้นำที่ดี มีหลักปฏิบัติ จารีตประเพณี
 เป็นที่เคารพรักและความมั่นคงในความรัก ลักษณะต่างก็คือในความเป็นวีรบุรุษของสมเด็จพระ
 นเรศวรมหาราช ไม่ได้กล่าวถึงความรักทางเพศ แต่เป็นความรักความเมตตาต่อเหล่าบริวาร และ
 กองทัพทหาร ส่วนในความเป็นวีรบุรุษของทำวุ่งหรือเจืองได้กล่าวถึงความรัก ความมั่นคงต่อ
 หญิงคนรักไว้ด้วย นอกจากนี้ยังพบว่ามีความต่างกันในยุคสมัยและประเภทของวีรบุรุษ
 ลักษณะร่วมและลักษณะต่างของวีรกรรมพบว่ามีลักษณะร่วมในเรื่องของการทำสงครามของ
 ตนเองและไปช่วยทำสงครามให้ผู้อื่น มีการต่อสู้ด้วยการกระทำยุทธหัตถี ลักษณะต่างก็คือการ
 ชนช้างในเรื่องทำวุ่งหรือเจือง เป็นการพรรณนาการชนช้างที่ยิ่งใหญ่ด้วยจำนวนช้างที่มหาศาล
 เป็นบริเวณกว้าง มองเห็นเป็นภาพรวม ส่วนในเรื่องลิลิตตะเลงพ่ายเป็นการชนช้างที่พรรณนาให้
 เด่นชัดเพียงช้างสองเชือกเท่านั้น มองเห็นเป็นภาพเฉพาะ โดยพรรณนาถึงความกล้าหาญ องอาจ
 สง่างาม ยิ่งใหญ่ อลังการ และมีเกียรติสูงส่งด้วยกวีโวหารที่ล้ำเลิศ แสดงให้เห็นถึงปรากฏการณ์
 ของกวีที่มุ่งนำเสนอให้เห็นถึงความยิ่งใหญ่ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน อีกภาพหนึ่งเป็นการยก
 ย่องเชิดชูคู่ต่อสู้ให้โดดเด่นเป็นพิเศษ ทั้งสองกรณีเป็นการให้ความสำคัญวีรบุรุษและวีรกรรมเพื่อ
 สร้างจิตสำนึกแก่อนุชนรุ่นหลังให้รักชาติ ทำคุณประโยชน์และเสียสละเพื่อชาติบ้านเมืองต่อไป

This thesis was an analytical and comparative study of renowned Thai and Lao heroic epics, *Lilitt Talengphai* and *Thao Hung or Jueng*. The objective of this study was twofold: to examine heroism and heroic deeds of the two kings in these Thai and Lao heroic epics; and to scrutinize common as well as the unique characteristics of heroes in these Thai and Lao heroic epics in terms of heroism and heroic deeds. The findings revealed the following: both epics were composed in verse called *khlong*; with some variations. The verse form of the Thai *Lilitt Talengphai* was called *lilit* which was a mixture of *khlong* and *raai*. *Lilit* was composed of precise pointed words with powerful connotations. The literary language in *lilit* is highly elevated, grand, and dignified. As for the *khlong* in *Thao Hung or Jueng*, the language used was ancient, short, simple, but effective and grand. Both epics were outstanding in terms of versification and style of writing. The epics recounted the heroic kings' bravery to commemorate and praise the heroes and their heroic deeds at great length. They both were complex and hard to understand due to their use of ancient languages. They presented the ethnic histories via aesthetic language and emotion according to the epic conventions. The epics were great in contents and prosody. Both heroes enjoyed the heroic characteristics of being great warriors, resolutely brave, charismatic, having great leadership qualities, being principle oriented, being revered and respected, and being true to love. The most frequent heroic deeds included warfare. The most outstanding heroic deed was the battle on elephants' backs. Other common characteristics included being skilled in

battle, being resolutely brave, having charisma, high births, possessing blessed objects, being good leaders, being principle oriented, well loved and well respected, and true to love. In terms of unique characteristics, Phra Naresuan's heroism did not include sensual love. His love and compassion was solely for his subjects and soldiers. The heroism of Thao Hung or Jueng included his true love for his beloved. The two epics were found to set in different time periods. Thus, the types of heroes were not identical. In terms of common and unique characteristics, it was found that both heroes led their own battles as well as assisting others' battles. Both fought in their battles on elephants' backs. However, there were some differences. The elephant's back fighting in *Thao Hung or Jueng* described the great battle of a great number of elephants in a great battle field. In *Lilit Talengphai*, the elephant's back fighting described the most vivid pictures of the two elephants as well as the bravery, dignity, and grandeur of the battle with the most splendid language. In short it is clear that the poets aimed to present the greatness of the heroes and the unity of the troupes of both sides. The opponents were also presented in compatibly distinctive pictures. In both cases, the heroism and heroic deeds of the two kings could be presented to foster the patriotic awareness among the younger generations which in turn could inspire them to dedicate themselves to the benefit of their countries.